

Nr. 140.

**BUDUJMY
OJCZYZNĘ
zgodą i pracą!**

KALENDARZYK

Piątek, S. d. Bernarda
Sobota, S. d. Wiktoryna
Niedz. Trójcy SS.
Poniedz. Dezyderego
Wtorek, Joanny i Afry
Środa, Grzegorza VII
Czwartek, Boże Ciało

Cena prenumeraty:

w Łodzi
Kwartalnie Mk. 315.
Miesięcznie „ 105.
za roznośnienie
15 mk. miesięcznie.
Z przes. poczt.
Kwartalnie Mk. 390
Miesięcznie „ 130.
poza Łodzią egz. 5,50

w Ameryce:
1/2 dolara miesięcznie

Konto Pocztowej Kasy
Oszczędności 60,594.
Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

REDAKCJA

w ŁODZI
Al, Kościuszki Nr 41
TELEFON 28.

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Wtorek dnia 24 maja 1921 roku.

Z Warszawy ogłoszenia do Rozwoju przyjmuje wyłącznie „Reklama Polska Jasna 10.
Za terminowe wychodzenie ogłoszeń i ośiar administracja nie odpowiada
Ogłoszenia do numerów następnego dnia są przyjmowane do godziny 5 wieczór.

CENA OGŁOSZEN: PRZED TEKSTEM i w TEKSCIE 20 mk. ZWYCZAJNE 10 mk. NEKROLOGI mk. 15 za wiersz nonparel. DROBNE GŁOSZENIA mk. 2 za wyraz, najmniej 20. Dla poszukających pracy mk. 1.50. KOMUNIKATY mk. 15. Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej, zagraniczne 200 proc. drożej. Stronica przed tekstem, w tekście dla ogłoszeń, podzielona na 6 lamów, za tekstem 5 lamów. W tekście i przed tekstem przyjmujemy ogłoszenia i nekrologi tylko na 2, 4 i 6 lamów. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój”, w Zgierzu u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego, ul. Zamkowa.
Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.

Na mocy zarejestrowanego w d. 9 maja 1921 r, w Sądzie Okręgowym w Łodzi statutu
Handlowo-Przemysłowe Towarzystwo Wzajemnego Kredytu w Łodzi, Moniuszki 10.

przemianowane zostało na

BANK UDZIAŁOWY W ŁODZI

Spółdzielnia z odpowiedzialnością udziałami. Bank dokonywa wszelkich tranzakcji w zakresie bankowości wchodzących.

1846

WALKA SIŁY Z PRAWEM

CZY POMOŻE?

LONDYN. 23 5. (EE) Ambasador francuski w Londynie wręczył 21—5 angielskiemu min. spr. zagr. notę w sprawie G. Śląska. Nota przypomina, że sytuacja na G. Śląsku, może się stać bardzo poważną, wobec wystąpienia oddziałów niemieckich, które z każdym dniem zwiększają się.

Nota stwierdza, że konieczne jest, aby sprzymierzeni w swym własnym interesie interwenjowali u rządu niemieckiego, w sposób stanowczy, aby wprowadził w życie zapadłe zarządzenia.

PRASA FRANCUSKA O SYTUACJI.

PARYŻ. 23 5. (PAT) Omawiając sytuację na G. Śląsku dzienniki paryskie wskazują na bezwzględna konieczność ścisłej współpracy sprzymierzonych, aby nie dopuścić do tego, żeby Niemcy kontynuowali swoje wysiłki, skierowane do postawienia sprzymierzonych w obliczu faktów dokonanych. Zachowanie się Niemców czyni konieczną szybką i energiczną interwencję sprzymierzonych.

„Matin” pisze: Obecnie już nie Korfanty, lecz właśnie Niemcy, których Lloyd George stał się obrońcą, grożą tem, że postawią sprzymierzonych w obli. zu faktów dokonanych. Jesteśmy wprawdzie dostatecznie silni, aby działać samodzielnie lecz nie chcemy tego w imię solidarności międzysojuszni-

czej i właśnie dlatego, nie bacząc na mowę Lloyd George'a żądamy od Wielkiej Brytanii aby się przyłączyła do nas pospiesznie.

Jeżeli jutro wobec groźby akcji zbrojnej różnych Orgeschów i innych tajnych formacji niemieckich na G. Śląsku będziemy zmuszeni do czynnego wystąpienia, to nie my będziemy ponosili odpowiedzialność za zerwanie, nie powiemy przymierza, bo to słowo było zbyt silne, ale solidarności pomiędzy zwyciężczymi narodami.

PRZYSZLI DO ROZUMU?

LONDYN. 23 5. Omawiając sprawę G. Śląska pisze „Times”, że zachowanie w całości szczerzej serdecznej i trwałej zgody pomiędzy państwami sprzymierzonymi, i stawa rzysonymi, a zwłaszcza zachowanie porozumienia pomiędzy Anglią i Francją, jako głównego filaru całego gmachu pokoju jest bez porównania ważniejsze od wszystkich poszczególnych spraw, jakie mogłyby być przedmiotem dyskusji pomiędzy sprzymierzonymi.

„Morning Post” odpowiadając jednemu ze swoich czytelników wyrzucającemu redakcji stanowisko, zajęte wobec ostatnich oświadczeń Lloyd George'a zwraca uwagę na niebezpieczeństwo, jakie się kryje w publicznym oświadczeniu o istnieniu różnicy poglądów pomiędzy Francją i Anglią w sprawie G. Śląska. Ścisłe porozumienie pomiędzy Francją a Anglią pisze ten dziennik, jest w chwili

obecnej kamieniem węgielnym angielskiej polityki zagranicznej.

LLOYD GEORGE NERWOWY.

LONDYN. 23 5. (EE) Lloyd George życzy sobie, aby posiedzenie Rady Najwyższej odbyło się nie w Paryżu, lecz w Boulogne. Powodem tego, jest niechęć Lloyd George'a do prasy francuskiej.

W TYM WYPADKU IDA' NAM NA REKE

GDANSK. 23 5. (EE) „Danz. Arb. Zeitung” zamieszcza odezwę niemieckiej partii komunistycznej do proletariatu Niemiec. W ostatnim ustępie, poświęconym sytuacji na G. Śląsku, odezwa ostrzega przed wkroczeniem oddziałów niemieckich na G. Śląsk.

Odezwa zwraca się do proletariatu Niemiec, aby przeszkodziło, wysyłaniu transportów broni na G—Śląsk i formowaniu oddziałów ochotniczych.

BYTOM. 23 5. (EE) Naczelne władze powstańcze na G—Śląsku wydały rozporządzenie zakazujące wszelkim urzędom i instytucjom dokonywania wypłat należnych sum bądź to Rzeszy niemieckiej, bądź też państwu polskiemu.

(kt.) „Reuter” donosi, że gen. Le Rond wysłał szczegółowy raport o powstaniu górnośląskim.

Suwerenne niewolnictwo.

Niedobrze zaczyna się dziać w naszym państwie suwerennym, niedobrze zaczyna się dziać w państwie, gdzie suwerenność zależną jest od widzimisię jakiegoś „diplomatołki“ z Ententy.

Takim jaskrawym wypadkiem, oświetlającym niby błyskawica wątlą postać naszej suwerenności jest dymisja p. Piltza, jednej z najcięższych podpór naszej młodej dyplomacji na żądanie hr. Sforzy włoskiego ministra spraw zagranicznych.

Mianowicie p. Piltz, w rozmowie z korespondentem „Journal de Pologne“ wyraził swoje ubolewanie, iż żołnierze włoscy tak ostro wzięli się do rozbrajania powstańców górnośląskich...

Takie zapatrywanie naszego męża stanu nie podobało się hr. Sforzy a raczej przedstawicielowi włoskiemu w Warszawie p. San Giornani, który wspólnie z swoim angielskim kolegą, kopią dołki na piasku wiślanym; otóż warszawska ekspozytura tej włoskiej mafii z istic katariniarskim tupetem zażądała z tego powodu usunięcia p. Piltza. Ale mało było tego wzorującym się na zasadach włoskiej *camorra*, zażądano usunięcia z dyplomacji polskiej raz na zawsze krnąbrnego p. Piltza.

Maluczko, a możemy oczekiwać od wło-

skiej mafii stracenia p. Piltza na placu Saskim wytrucia jego dzieciak i spalenia domu, w którym mieszkał.

Podobnego precedensu, historia dyplomacji nie zna. Państwo może żądać, aby tego, lub owego posta niemile widzianego zamieniono lub odwołano, ale zażądać od kogoś, aby raz na zawsze nie zajmował się dyplomacją jest szczytem... makaronizmu w Europie.

Dalej w krótkich słowach rząd włoski obliczył, iż Polska musi zapłacić 7 milionów odszkodowania za straty włoskie na Śląsku, jednocześnie odmawiając nam praw do Śląska.

Takie rozumowanie jest niewątpliwie logiczne w południowych Włoszech, gdzie upały dochodzą do 50 stopni Celsjusza, ale u nas powinno być powodem do zażądania usunięcia hr. Sforzy ze stanowiska min. spraw zagranicznych i zabronienia mu raz na zawsze zajmowania się dyplomacją, gdzie również jak w życiu potrzebna jest logika.

Zobaczymy — czy rząd włoski również prędko przychyli się do żądania Polski, i czy z naszej strony czasem to nie zbytek uprzejmości dla byłego sprzymierzeńca Niemiec.

(6)

A. S.

Szczery głos.

—0—

Niemiecki tygodnik „Der Reichswarte“ redagowany przez hr. Rewentlowa, zamieszcza w numerze z 14 b. m. znamenny artykuł p. t. „Rzut oka na Wschód“. Artykuł ten głosi konieczność przemyślenia niemiecko-rosyjskiego celem zniszczenia Polski, która jest „śmiertelnym wrogiem Niemiec i każdego Niemca, nie tylko dziś jutro, ale na zawsze“.

Polska to barjera pomiędzy dwoma z na-

tury rzeczy do siebie należącymi państwami: Niemcami i Rosją“ przeszkadza współzyciu obu narodów.

Polska również — stara się udowodnić autor — pozostać zawsze wrogiem i niebezpieczeństwem dla Rosji.

Niebezpieczeństwo zaś będzie wzrastać ze, wzmiankami się stanowiska Polski w jej stosunkach z koalicją.

Ostrzega dalej Rewentlow polityką niemiecką przed złudami germanofilstwa angielskiego — przestrzega przed pogodzeniem się z koalicją gdyż wówczas Niemcy nie byłyby już pożadas

PANCERNY NIEMIECKI, USZKODZONY ZDOŁAŁ SIĘ JEDNAK WYCOFAĆ ZA ODRE.

JENCY ZEZNAJĄ, ŻE NIEMCY ZNECAJA SIĘ NAD JENCAMI — POWSTANCIAMI, RABUJĄC JEDNOCZEŚNIE LUDNOŚĆ POLSKĄ. WEDŁUG ZEZNAŃ JENCÓW W ODDZIAŁACH NIEMIECKICH JEST DUŻO OFICERÓW I PODOFICERÓW REICHSWEHRY. UDZIAŁ BAWARCZYKÓW WE WALKACH Z POWSTANCIAMI STWIERDZONO.

(—) Lubliniec.

Szeł sztabu.

Oblężenie Katowic.

Bytom 23 (EE) Przed oblężeniem Katowic powstańcy zaproponowali dyr. kolei w Katowicach aby w skład dykcji wszedł doradca polak Major francuski Saleren polecił zastępcy francuskiemu przy dykcji kolejowej w Katowicach aby starał się nakłonić Niemców do spełnienia żądań powstańców, celem uruchomienia kolei.

Ponieważ dykcja sprzeciwiła się, powstańcy rozpoczęli ścisłe oblężenie miasta, pozabijając Katowice światła i wody. (2)

W Gliwicach, Bytomiu i Zabrze.

Bytom 23 (EE) Połączenie telegraficzne i telefoniczne z Gliwicami przerwano. Miasto otoczone przez powstańców. Daje się odczuć w mieście brak produktów spożywczych, ceny szybko wzrastają. Tak samo jest w Bytomiu i Zabrze. 2

BYTOM PODDAJE SIĘ?

nym aliantem dla Rosji.

Polityka niemiecka powinna być „czysto realna“ i dążyć do kooperacji z polityką rosyjską a oczy mieć stale zwrócone na Polskę.

Zauważa więc autor, iż polityka niemiecka nie umiała wykorzystać w zeszłym roku z najeźdu bolszewickiego na Polskę, celem „osłabienia lub zniszczenia Polski“.

Żąda Rewentlow przy najmniej obecnie zawarcia układów z sowietami, celem wspólnej pracy nad przyszłością niemiecko-rosyjską.

„W odnowieniu prawdziwej i pełnej zrzucenia wspólnej taktyce, leży nadzieja obydwu narodów w przyszłości“ — kończy — „niezależna polityka niemiecka może odrodzić się jedynie w związku z Rosją.“

W ten sposób stara się Rewentlow wykorzystać Rosję do celów niemieckiej polityki i wciągnąć ją na dawny szlak polakożerzy, gdzie była tylko narzędziem w rękach chytrej i przebiegłej gry krzyżackiej. 3

Konferencja tranzytowa polsko-niemiecka.

Warszawa Według osnowy konwencji tranzytowej zawartej pomiędzy Polską a Niemcami w Paryżu, dnia 21 kwietnia r. b. zapewniającej komunikację przez obszar Polski i Gdańsk pomiędzy Prusami wschodnimi a pozostałą częścią Niemiec, przepisy dotyczące ruchu kolejowego wejdą w życie w maju 22 roku.

Prowizoryczny ruch kolejowy będzie w prowadzony dopiero wtedy, oświadczył przewodniczący deleg. polskiej, gdy rząd niemiecki wyda rządowi polskiemu 36 lokomotyw, przyznanych Polsce.

Rząd niemiecki zakomunikował rządowi polskiemu, że wydanie wspomnianych lokomotyw nastąpi natychmiast. Niezależnie od tego rząd niemiecki wyraził zgodę na doręczenie rządowi polskiemu tytułem pożyczki 26 lokomotyw niezbędnych do obsługi obecnie wprowadzonego ruchu tranzytowego przez obszar Polski pomiędzy Prusami wschodnimi a pozostałą częścią Niemiec, jak również na wymianę 8 zużytych lokomotyw na nowe. (3)

Składajcie ofiary na Górnym Śląsku.

oraz Związek górnoślązaków w łonie Rady miejskiej miasta Bytomia postawił wspólny wniosek o poddanie miasta powstańcom a to wskutek ciężkiej sytuacji aprowizacyjnej, w jakiej znalazło się miasto podczas oblężenia przez powstańców.

BERLIN. W nocy dnia 19 b. m. ambasadora francuskiego do kanclerza Rzeszy powiadziane jest, iż zarządzenia poczynione ze strony Niemiec przeciwko tworzeniu wojennego korpusu i przeciwko transportom ochotników i broni na G—Śląsk zostały zapóźno powzięte, tak że już znaczne wojskowe kontyngenty znajdują się na G—Śląsku. Nota wymaga stanowczo ścisłego zamknięcia granicy między Niemcami a terenem plebiscytowym przez władze niemieckie. Rząd polski spełnił już tego rodzaju wezwanie doń wystosowane. Nota obstaie następnie przytem, że by Bank Rzeszy został wezwany do wysłania na G. Śląsk funduszu potrzebnego dla wypłaty robotników bez stawiania specjalnych warunków wysyłki.

WARSZAWA. Rada ministrów na posiedzeniu w dniu 23 maja rozpatrywała ponownie sprawę G. Śląska.

(kt.) Według ostatnich wiadomości z Angory zgromadzenie narodowe wybrało Fezi paszę na stanowisko prezydenta ministrów i ministra wojny Jusuf paszę został wybrany komisarzem dla spraw zagranicznych.

(kt.) „Daily Mail“ donosi o nowym wybuchu pożaru w okręgu Tyne. Pożary są przypisywane sinfeinistom. Z hrabstwa Esects do piaszki do zbuntów, niu się duhu i land...

Komunikat z 22 maja.

Bytom 22 5. (EE) Niemcy zaatakowali 22-5 5 o godzinie 11 w nocy pozycje powstańców na odcinku środkowym. Początkowo Niemcom udało się zająć wieś Za'esie skąd w gwałtownym kontrataku wyartowali. Powstańcom sprzyjała ta okoliczność, że na tyłach oddziałów niemieckich został wysadzony most, wobec czego niemiecki pociąg pancerny nie mógł wziąć udziału w walce. (2)

KOMUNIKAT Z 22 MAJA.

BYTOM. 23 5. (EE) Komunikat gł. sztabu powstańczego z dnia 23 5.

NA ODCINKU POŁNOCNYM NIEMCY ZAATAKOWALI OLEŚNO, Z KTÓREGO PO WALCE NA BIAŁĄ BRON ZOSTALI WYPARCI, ZOSTAWIAJĄC NA PLACU 100 ZABITYCH I UNOSZĄC DUŻĄ IŁOŚĆ RANNYCH.

NA ODCINKU ŚRODKOWYM POWSTANCY TRZYMAJĄ LINJE, NA KTÓRA COFNIĘTO SIĘ, POPRAWIAJĄC SWJE POZYCJE PRZY POMOCY LOKALNYCH WYPADÓW. W JEDNYM Z TAKICH WYPADÓW ZDOBYTO KARABIN MASZ. I WZIĘTO 15 JENCÓW. POZATEM SPOKOJ.

NA ODCINKU POŁUDNIOWYM NIEMCY ZAATAKOWALI GOZYCE, PRZESZEDŁSI ODRE, PRZY POMOCY POCIĄGU PANCERNEGO.

KONCENTRYCZNYM KONTRATAKIEM ODRZUCONO NIEMCÓW NA SFARĄ POZYCJE, NISZCZĄC JEDNOZADNIĘ TOR KOLEJOWY IDĄCY Z WISŁY DO WODZISŁAWA.

Machinacje Lloyd George'a.

(1) P. Lloyd George zagrał „fair play“: zdjął zupełnie maskę w sprawie polskiej. „Władz z nogami“, jak powiada „Morning Post“. Dzięki mu za to. Sytuacja przynajmniej jest wyraźna. Wiedzieliśmy bowiem: że te czynniki, które obecnie kierują polityką angielską starają się przede wszystkim Polskę spętać, obezwładnić.

Powstanie Śląskie było niewątpliwie odruchem rozpaczy, ale kto go wywołał? Wszak jest faktem, że na Śląsku Górnym chciano nas oszukać, pokrzywdzić! Pozostawały dwie alternatywy: albo olbrzymia większość tych powiatów śląskich powróciłaby do Niemiec i ludność polska znów popadłaby w niewolę pruskich kapitalistów i posiadaczy ziemskich, albo ludność Śląska zmanifestuje raz jeszcze swą polskość, pokaze swą siłę i będzie czekać na efekt tego drugiego plebiscytu. Patrjoci Śląscy zrozumieli, że nie było do stracenia i wybrali tę drugą alternatywę.

Byłoby błędem uważać mowę p. Lloyd George'a za odruch spontaniczny, nieobliczalny. Interpretacja taka byłaby od biedy możliwa, gdyby ją premier angielski wygłosił nazajutrz po wybuchu powstania. Ale p. Lloyd George namyślał się 10 dni, miał czas przeczytać raport i naradzić się ze swymi kolegami z gabinetu. Londyński korespondent „Temps'a“ (16.V) doniósł zresztą, że gabinet angielski „aprobował poufnie mowę p. Lloyd George'a“.

Pozatem dzienniki angielskie nie kryją się wcale, że mowa była posunięciem pomyślanem. „Observer“ (15.V), który wie dobrze skąd wiatr wieje, powiada, iż „mowa pierwszego ministra jest niewątpliwie najważniejszym krokiem dyplomatycznym, jaki uczyniony został po roku 1918...“ A „Sunday Times“ (15.V) dodaje, że mowa ta jest „jednymyślnie uważaną za najważniejszą ze wszystkich dotychczasowych mów p. Lloyd George'a“.

Jeśli mowa p. Lloyd George'a była manewrem obmyślanym, to nasuwa się zaraz pytanie, jakimi pobudkami kierował się „galijski czarownik“ i do jakich zamierzał celów?

Niejednokrotnie juzpisałiliśmy o światowej polityce Anglii przesłanki kórej sterczą p. Eugenjusz Morel, germanofil angielski, które go interweniował współpracownik paryskiego „Populaire'a“ (16.V):

— Od 450 lat, mówił p. Morel w przystępie szczerości, polityka zagraniczna inspirowana się tradycyjną wolą niedopuszczenia na kontynencie do hegemonji, jakiegokolwiek mocarstwa lub kombinacji mocarstw. Dla bezpieczeństwa wysp brytańskich potrzebna jest równowaga europejska.

Tymczasem cóż widzimy? Francja się stała pierwszym mocarstwem militarnym w Europie. Czyż Anglia nie może się czuć zagrożoną? Czy nie jest w jej interesie przeciwdziałać tej potędze Francji?

Tak mówi p. Morel. Jasną jest rzeczą, że kiedy p. Lloyd George systematycznie osłabia Polskę i działa na jej szkodę to dlatego, aby nie dopuścić do emancypacji sojuszu francusko-polskiego, któryby zmusił Niemcy do pracy produkcyjnej, do poszanowania podpisanych traktatów i zapewniłby trwały pokój w Europie. (7)

Gdyby polityka francuska w Europie domirowała to Francja uniezależniłaby się przede wszystkim gospodarczo od Anglii, a niedobór węglowy pokrywałaby dowozem węgla z Niemiec (ewentualnie z kontrolowanej przez siebie Ruhr'y). Węgiel ten byłby tańszy od angielskiego. Odbiłoby się to ujemnie na wywozie węgla angielskiego, który w bilansie płatniczym Anglii decydująca gra rolę.

Dość powiedzieć, że dziś z powodu strajku górników, bilans ten jest ujemny; gdyby sytuacja dłużej trwała, groziłoby to klęską przemysłowi i handlowi angielskiemu, tym głównym podstawom angielskiego dobrobytu i angielskiej potęgi.

Wielka Brytania była przed wojną największym dostawcą i rozdzielcą surowców, półfabrykatów i fabrykatów w świecie. To było źródło jej wpływów i jej siły. Niemcy byli jednak angiłków konkurentem coraz poważniejszym

Dziś Niemcy są pobite, a Angliki zabrali im flotę i kolonje. Waluta niemiecka spadła. Ale fabryki niemieckie idą i produkują tanio. Przemysł niemiecki, przemysł kraju pobitego, zagraża dziś przemysłowi angielskiemu, przemysłowi kraju zwycięskiego. Aby chronić się od konkurencji niemieckiej we własnym kraju, Angliki w marcu r. b. sami nalegali na to, aby jedną z nekcyj była taksa 50 proc. od wywozu niemieckiego.

Jasną jednak jest rzeczą, iż jest to środek przejściowy. Prawdziwym i trwałym rozwiązaniem kryzysu byłoby, według Anglików, podniesienie waluty niemieckiej, a zatem nieobarczenie Niemiec zbyt ciężkimi odszkodowaniami, pozostawienie im Śląska Górnego i zaprzęgnięcie ich do pracy, tak, aby Niemcy stały się wielkim odbiorcą surowców z Ameryki Południowej lub Indji Wschodnich. co umożliwiłoby z kolei tym krajom nabywanie produktów przemysłu angielskiego, słowem, co puściłoby w ruch cały przedwojenny mechanizm wymiany.

Tuszą sobie Angliki, że w tych warunkach ujarzmiłoby oni zupełnie przemysł niemiecki pod względem finansowym, a posiadając flotę handlową, byłiby dla przemysłu niemieckiego jedynym przewoźnikiem i rozdzielcą jego produktów, a zarazem dostawcą surowców.

Politycy angielscy bojąc się zreorganizowanej Rosji, raczej obawiając się aby owa Rosja nie posłużyła Niemcom za drogę do wywołania się z pod gospodarczej hegenomji Anglii, już dziś zastanawiają się w jaki sposób i ten nowoczesny niemiecki „Drang nach Osten“ skanalizować. Rozumieją bowiem Angliki, że zakorkowanie Niemców niepodobna, że trzeba gdzieś ekspansji niemieckiej dać ujście. Dlatego, to p. Lloyd George sprzeciwił się oddaniu Polsce Gdańska i przyznania jej szerokiego dostępu do morza, jak tego nasi delegaci się domagali.

Obawiał się bowiem p. Lloyd George, że silnie nad Bałtykiem usadowiona Polska mogłaby stanowić trudną do przebycia przeszkodę w niemieckiej ekspansji na wschód ku Rosji, a tam właśnie starają się tę ekspansję skierować Angliki.

Aby plan powyższy naszkicowany zrealizować potrzeba W. Brytanji trzech rzeczy:

- 1) uległości Francji;
- 2) zredukowania Polski, jako czynnika politycznego do minimum;
- 3) neutralności Stanów Zjednoczonych.

Francja rozumie potrzebę współpracy angielsko-francuskiej wobec Niemiec, ale nie po to, aby stać się angielskim dominion'em, ale po to, aby zmusić Niemcy do zapłacenja odszkodowań, od których szczególnie to podkreślamy—zależy nie tylko wielkomocarstwowe stanowisko Francji, ale wprost równowaga budżetu francuskiego w ciągu lat najbliższych.

Francja wie, że Niemcy przy pierwszej sposobności zdepczą traktat wersalski i rozpoczną wojnę w celu odzyskania swych przedwojennych wpływów i granic. Francja doskonale orientuje się wreszcie, że obecna polityka Anglii w stosunku do Niemiec, gdyby się udała, powodowałaby: zepchnięcie Francji do roli drugorzędnego państwa, zależnego od Londynu osłabienie Polski, która w najlepszym wypadku byłaby słabym na łaskę Berlina zdanym państwem; wreszcie uzależnienie Czecho-Słowacji, Rumunii, Węgier, państw bałtyckich od Niemiec; — słowem „Mitteleuropa“ zostałaby zrealizowana, ceprawda nie przez Ludendorffa, ale przez spółkę bankierów z „City“ i kupców manchesterskich, kierowaną przez kapitał anonimowy.

Na taki plan Francja zgodzić się nie może; jest to dla niej kwestja życia i śmierci, tembardziej, że Niemcy dopótyby w angielską dudkę grali, dopóki im było na rękę. (4)

Tyle co do Francji. Polska ujarzmić się nie da i ze wszystkich sił będzie walczyć o tak drogo okupioną wolność.

Co do St. Zjednoczonych, to nie wiemy jaki będzie ich przyszły stosunek w sprawach europejskich. Ale wiemy że Francja może współzawodnictwo amerykańsko-angielskie świat

nie wyzyskiwać, co wzmacnia jej pozycję. P. Lloyd George odniósł na konferencji londyńskiej poważny sukces, który był krokiem naprzód w omawianym powyżej planie polityki angielskiej i nie dopuścił do zajęcia Ruhr'y przez Francuzów, wystosował Niemcom ultimatum, które Niemcy przyjąć musiały i zdawało mu się, że już trzyma wszystkie nici w ręku.

Tymczasem zaraz po powrocie p. Briand'a odezwały się głosy we Francji (p. Poincaré'go w „Temps“, p. Lefevre'a w „Journal“), że wyniki konferencji londyńskiej są złudne, że jedynym rozwiązaniem sprawy odszkodowań i sposobem zapewnienia pokoju europejskiego jest eksploatacja Ruhr'y przez Francję i oddanie Śląska Polsce. A zatem Francja uległa być nie chciała.

I ten p. Lloyd George, który d. 5 maja wziął Francję w obronę w Izbie Gmin, dnia 13 maja wygłasza mowę skierowaną przeciwko Polsce, ale przede wszystkim przeciwko Francji. Chce Francję zaszachować, grozi jej popieraniem Niemiec, interwencją „Reichswehry“ na Śląsku. Ta ostatnia groźba była manewrem. Niemcy, doskonale wiedzieli (p. wiedział im to ambasador francuski d. 8 maja), że gdyby posłali „Reichswehre“ na Śląsk, Francja uważałaby to za „casus belli“ i... zajęłaby Ruhr'e.

To też, Georg Bernhard pisał w „Vossische Ztg.“ „Panie Lloyd George, nie może nam pan dać lepszej rady?“

Taka jest sytuacja. Punkt ciężkości znajduje się dziś w Paryżu.

Z OSTATNIEJ CHWILI.

— Nowy magistracki pomysł.

Magistrat miasta Łodzi, stosownie do uchwały Rady Miejskiej z dnia 13 sierpnia 1917 roku, 15 lutego 1921 roku i 26 kwietnia 1921 roku zawiadamia Towarzystwo Kolei Elektrycznej Łódzkiej, że tramwaje obejmie w swe posiadanie i Zarząd z dniem 1 stycznia 1922 roku żąda, by Towarzystwo stosownie do § 6 umowy koncesyjnej z dnia 13 lutego 1897 roku przed powyższym terminem doprowadziło do należytego stanu i porządku wszystkie budowle, urządzenia, tabor i wogóle cały majątek Towarzystwa, jaki w myśl § 5 powyższej umowy, przechodzi przy skupieniu własność miasta, wreszcie Magistrat oświadcza, że 22 września 1921 roku, że skupu dokona na zasadzie punktu a) § 5 powyższej koncesji z dnia 13 lutego 1897 roku. Zastrzegą się skutki prawne niniejszego wezwania.

Widzimy, iż magistrat przy z górą 200 miljonowym deficycie nie stracił wcale tupetu.

Kandydaci na ministra spraw zagr.

Warszawa 23 || 5 (EE) „Kurj. Warsz.“ jako kandydatów na tę min. spr. zagr. wymienia p. Dmoszewskiego i Wróblewskiego „Gaz. Warsz.“ natomiast p. Rataja. 2

Wrzenie w Portugalji.

Paryż. Według wiadomości z Lizbony gabinet ministrów ustąpił. Część gwardji republikańskiej jurządziła wrogie manifestacje przeciwko ustępującemu gabinetowi. Zachodzi możliwość uatych miastowego rozwiązania parlamentu osoby, które przybyły z Oporto do Londynu, mówią o ruchach w Lizbonie, podtrzymywanych przez żywioły monarchistyczne, oraz pewne koła wojskowe. Według tych pogłosek aresztowano wszystkich ministrów. (2)

Regularne wojska niemieckie biorą udział w walce

Bytom 23 || 5 (EE) W oddziałach niemieckich nastąpił udział, a mianowicie orgeszowcy walczą w Kłeczberskim, Reichswehra w Strzeleckim Reichwehra zająwszy pozycje, okupują się według wszelkich prawideł sztuki wojennej.

Żołnierze niemieccy tworzą front jak w wojnie wszechświatowej, żołnierze noszą na kołnierzach mundurów cyfry swych pułków. W ten sposób stwierdzono udział 5, 7 i 9 pułku. (2)

Niemieckie seminarjum

Ponieważ Łódź powinna być informowana o wszystkim co o niej mówią i piszą, przeto przytoczymy tu korespondencję redaktora p. Włodzimierza Dworzaczka, który pomieścił w „Gaz. Warszaw.” z dnia 19 maja.

Jedynę państwowe seminarjum, kształcące w Łodzi nauczycieli ludowych, jest niemieckie. Istnieje poza tym tylko municypalne seminarium polskie, pozostające pod kierownictwem ultra szeregowego wydziału oświatowego z b. komisarzem bolszewickim, Stefanem Kopcińskim na czele.

Podobna sytuacja wydać się musi każde mu nad wyraz oryginalną: rząd polski w mieście przeszło półmilionowym stanowiącym oddawna bojąca placówkę zaborczego germanizmu, utrzymuje zakład, który ad infinitum przedłuża i wzmacnia niemieckość dalszych pokoleń. Jednocześnie zaś kształcenie nauczycieli polskich oddane zostało nad wyraz niepewnemu pod względem narodowym t. zw. „samorządowi” miejskiemu.

Co do seminarjum niemieckiego, geneza warunki obecnego istnienia tego dziwoląga są następujące.

Przed wojną istniało w Warszawie państwowe seminarjum; „ewangelickie” z językiem wykładowym rosyjskim. Wskutek jednak zatargów mieszkaniowych z konsystorzem protestanckim i wobec jednoczesnych starań fabrykantów łódzkich przeniesiono ten zakład do Łodzi. O kupaciu niemieckim zniemiał język wykładowy na niemiecki i dała uczelni silniejszą, półrządową organizację i opiekę. Państwo polskie otrzymało więc tę instytucję drogą spadku i prowadzi ją nadal w myśl poszanowania praw mniejszości narodowych, co gwarantuje tym ostatnim traktat wersalski.

Od roku obowiązki dyrektora sprawuje p. Franciszek Michejda, którego polskie uczucia i tendencje wystarczają tłumaczy samo nazwisko i fakt, że jest synem ś. p. pastora Michejdy

bardzo zasłużonego działacza na Śląsku esztyńskim.

Oczywiście obecność podobnego kierownika gwarantuje nam najzupełniej, że seminarjum to nie stanie się ośrodkiem antypolskiej akcji, ale personel czysto niemiecki, uczniowie niemiecy i środowisko łódzkie niemiecko-żydowskie są to czynniki jak najmniej sprzyjające rozwijaniu ducha choćby tylko lojalności państwowej polskiej, że już nie mówimy o uczuciach polskich.

Zwróciliśmy się z zapytaniem do p. dyrektora Michejdy czy i w jakiej mierze potrzebne jest podobne seminarjum?

— Na terenie b. Kongresówki jest to jedyny zakład w tym rodzaju, a że istnieją szkoły powszechne niemieckie więc i nauczyciele niemieccy są potrzebni.

Ostatnimi czasy jednak coraz częściej trafia się, że pastrowie prowincjonalni zwracają się do nas, aby im dać nauczycieli ewangelików ale mogących uczyć po polsku. Tego zaś nie możemy zrobić, bo kandydatów nie mamy.

Wogóle zauważyć należy, tak samo w Łodzi, a bardziej jeszcze w okolicach, że wielu Niemców, hołdujących zasadzie, że „ubi patria ubi bene”, godzi się z państwowością polską w tym sensie, że woli oddawać swe dzieci do szkół polskich, aniżeli niemieckich.

I żywiłowa, naturalna polonizacja tutejszych Niemców jest kwestją bliższej lub dalszej przyszłości.

Nie ulega jednak wątpliwości, że zbyt skrupulatne i subtelne wykonywanie (pod względem praw mniejszości narodowych) traktatu wersalskiego, znacznie załamuje ten naturalny proces asymilacji, który pomimo że wszelkie teoryjki i formułki współczesne musi być uważanym za jeden z najgłówniejszych celów wewnętrznej polityki państwa, które tak jak my, posiada tyle najrozmaitszych istotnych i uroczonych zagadnień i trudności narodowościowych.

I jeśli nie wolno nam stosować gwałtów ani przymusów, to jednak żadne względy nie mogą nas zmusić do podtrzymywania obcych ruchów narodowościowych, a zwłaszcza, jak w danym wyjądku wrogiemu nam.

Sprawą seminarjum niemieckiego w Łodzi

winen się zająć i rząd nasz i społeczeństwo. Pamiętajmy, że niemiecki nauczyciel i dowódcy rozbił w r. 1871 Francję!

Pamiętajmy, że w Niemczech istnieje specjalne stowarzyszenie szkolne dla „szerzenia niemieczyny zagranicą” i że popiera ono i popierać będzie wszelkie niemieckie placówki u nas — każdego niemieckiego nauczyciela w Polsce.

Nagrobek Janowskiemu.

Był ministrem ciągłych strajków:
Nie nawidził wszelkiej pracy.
Czyż do jarzma są stworzeni
W swej Ojczyźnie-wszecpolacy?

Więc za hasłem tym ministra
Szły fabryki i urzędy,
Strajkowano też na roli
Strajkowano, pono, wszędy! (7)

Nagrobek Grodzickiemu.

Aprowidował państwo
I rzec można śmiało,
Że jak w magistracie łódzkim,
Tak mu się udało.

Więc wyleciał z fotelu
Dla mąki i śledzi,
A migistrat w Łodzi
Jak siedział, tak siedził

Przełom w cerkwi prawosławnej.

„Ukr. Wistnyk” przynosi sprawozdanie z kongresu prawosławnego ołbitygo w styczniu b. r. w Chersoju pod przewodnictwem tamtejszego archiereja Aleksego, Ukraińca.

Zjazd uchwalił oddać zwierzchnictwo cerkwi ukraińskiej metrop. Szeptyckiemu, złączyć ją z Unją, oraz powierzyć ukraińską Pisaną św. ksiąg liturgicznych O. O. Bazylianom z Galicji, powierzając im reorganizację klasztorów prawosławnych. — Sprawa ta w świetle przyjętych uchwał stała się faktem dziejowego znaczenia. (2)

PRZEMYSŁ I HANDEL.

Warszawa 21-5		Firlej z zi r.		Tkanina	
Listy zast. ziem. za rub 100	228 t.	Bia Jabłkowscy	800	Ć. Hartwig	240
Dolary " " za mk. 100	915	Rudzki	18600	Papiernia Bydgoszcz.	400 388
Funty szter.		Starachowice I i II	5950	Kraków 19-5	250
Franki francuskie		Zawiercie		Zieleniewski	6 500
szwajcarskie		Zyrardów	81750	Warsz. S-ka Akc. Bud. Par. I em.	
Marki niemieckie		Lipop I II	2450	II em.	2000
Korony czeskie		Poznań 19 5		„Lemiesz fabr.” masz. roln	4500
Bank Handlowy w Warszawie	1500	Bank Handlowy Poznań	340	Fabr. Portland-Cementu, Szczakowa.	6800
„Dyskontowy” VI	2250	H. Cegielski I-VII	275 250	„Górka”, fabryka cementu	3000
„Kredytowy” I-III-V	2200	„Patria”	450	Gal. akc. Zakłady Gór., Siersza	6600
Bank Zachodni	1250	Poznańska Spółka Drzewna	1400	„Tepege” Tow. dla przeds. gór.	1540
Zakłady Ostrowieckie		Wagon Ostrowo	200	Polska Natta	2800
Borkowski	1385 —	Wytwórnia Maszyn Młyńskich		Fabr. przetw. tłuszcz. w Trzebinii	3600
				Fabryka porcelany w Cmielowie	3600

— Jak będzie wyglądało nasze życie po wszednie po zaprowadzeniu wolnego handlu?

(ph) W dzienniku berlińskim pojawił się niedawno artykuł, który przytaczamy w skróceniu. W chwili obecnej nie można powiedzieć, jaka będzie w szczególności ustawa sejmowa, dotycząca gospodarki zbożem w nowym roku gospodarczym. Mamy już projekt Rady Ministrów w tej sprawie, który stał się prawdopodobnie ustawą. Projekt oparty jest na zasadzie wolnego handlu oraz zniesienia granicy gospodarczej. Ze zostanie wprowadzony wolny handel nie ulega żadnej wątpliwości. Pewne ograniczenia przy wolnym handlu są przewidziane przedewszystkiem co do regulowania konsumpcji oraz co do ograniczenia zużycia zboża na cele techniczne.

Przez wprowadzenie wolnego handlu nastąpią bardzo ważne zmiany, szczególne podwyższenia ceny chleba; cena ta podniesie się o ile państwo nie będzie zaczęło dopłacać może do 200 marek za cztery raty bochenek chleba. Cena ta będzie zależna od wysokości ceny zboża. Podług wszelkiego prawdopodobnego przypuszczenia należy, że ceny zboża będą miały tendencję do podciągnięcia cen zagranicznych. Należy się spodziewać, że u nas będzie się placilo za zboże 5-4000 mk. za 100 kg. Ceny takie wytworzą już obecnie w Kongresówce. Z punktu widzenia konsumenta kwestja zaprowadzenia wolnego handlu przedstawia się nie wesoło. Rząd widząc o tym myśli, aby u nas przejsz do wolnego handlu zlag

dzić. Projekt Rady Ministrów przewiduje wolny handel od 1 września. Data ta może jednakowoż doznać cofnięcia wstecz prawdopodobnie do 1 sierpnia.

Kupiec stanie wobec całego szeregu nowych zagadnień. Kupiec-komisjoner podczas sekwestra, że się nie miał, ponieważ przez wyznaczenie komisjonerów zmniejszyła się konkurencja. Wolny handel wprowadzi szereg nowych konkurentów. Istnieje obawa że z chwilą wprowadzenia wolnego handlu zajmą się handlem zbożowym także elementy ciemne i tworzą przez to pole do spekulacji. Aby zapobiedz temu, rząd ma w projekcie koncesjonowanie hurtownego handlu zbożem. Kupiec zbożowy musi się własnymi siłami dowalki konkurencyjnej zespekulantami.

Dzielnica poznańska będzie objektem rabunkowego wywozu zboża, istnieje obawa, że odpływ zboża z dzielnicy będzie większy, aniżeli na to konieczność żywienia dzielnicy pozwoli, z powodu nadmiernego odpływu zboża może tam powstać nieznaną do tego głód. Wszelkie środki rządowe zmierzające do tego aby przy zniesieniu granicy gospodarczej wstrzymać nadmierny odpływ zboża nie odniosą pożądanego skutku. Społeczeństwo musi się bronić same. (9)

— Huty szklane w Polsce.

(ph) Przemysł hutnictwa szklanego zaczyna się u nasna nowo rozwijać. Niedawno uruchomiono hutnię szklaną szyby w Kuźnicy pod Sosnowcem.

Zacząto też urządzać hutę w Jabłonie pod Warszawą gdzie będą wyrabiane butelki. W Królestwie buduje się obecnie również wielka huta.

Mają tam wyrabiać różne gatunki szkła, odfalowanego do szklanek. Specjalny oddział będzie wyrabiał szklane butelki. Będzie to pięć na szkło szlifowane. Pod Chelmem uruchomiono hutę w Ralzie-Opalinie. Fabrykę tę wydzierżawiła od rządu spółka robotnicza. Na razie będą tam wyrabiać szkło drobne i małe tafle. (9)

(pk) W fabrykach w Detroit rozpoczyna się ruch na dobre, 79 firm jest czynnych. Firmy wciąż przyjmują nowych robotników, gdyż obciążenia napływają w wielkiej liczbie, a żadnych zapasów niemi na składach, zostały bowiem wyprzedane podczas zimowego bezrobocia.

Szczegółne ożywienie panuje w przemyśle samochodowym General Motors Co., Studebaker, Ford, Packard i inne codziennie prawie zwiększają produkcję. Ogólna liczba zatrudnionych robotników wynosi 106,789. 21 fabryk pracuje 39 godzin tygodniowo, (4)

Dnia 21 maja 1921 roku zasnął w Bogu

ś. † p.

HENRYK WAGNER

przezysłowiec

W zmarłym tracimy zacnego i sprawiedliwego szefa. Pamięć o Nim w sercach naszych nigdy nie zaginie.

CZĘŚĆ JEGO POPIOŁOM!

Robotnicy fabryki HENRYK WAGNER.

„Gniazdo Łódzkie.”

—o—

a) W lokalu Stow. Techników odbyło się walne zebranie członków towarzystwa opieki nad dziećmi „Gniazdo Łódzkie”. Zagaiła je prezesowa p. Grohmanowa; na przewodniczącą zaproszono p. dyrektorową Macińską. Odczytaniem sprawozdania z działalności za dwa lata 1919 i 1920 zajął się sekretarz zarządu p. T. Kokeli. „Gniazdo Łódzkie” mieści się obecnie w posesji Nr. 113 przy ul. Zgierskiej. Sprawami gniazda zawiadywał w 1919 r. zarząd, składający się z pań Krasuskiej, Weilowej, Gery — Nusbaumowej, ks. Izdebskiego i panów Hamburga, Kaiserbrechta i Jankiewicza. Radcą prawnym był mecenas Jan Stypułkowski, lekarzem dr. Haberman.

Dzieci w Gniezu wychowywało się w r. 1919 o 97 do 104 w roku 1920 — od 85 do 95, mniej więcej w połowie chłopców i w połowie dziewcząt. Dzieci od lat 4 do 8 zajęte były w ochronce miejscu, (do ochronki uczęszczało od 25 do 30 dzieci) — Dzieci starsze chodzą do miejskiej szkoły powszechnej, do pięciu oddziałów ogółem 57 dzieci.

Stan zdrowotny dzieci jest średni. Odżywianie dzieci należy uważać za niedostateczne. Gniazdo stale walczy z brakiem funduszy, nie jest w stanie kupować produktów po drogich cenach rynkowych. W pewnej mierze sytuację ratuje polsko-amerykański komitet pomocy dzieciom, który za niską opłatą daje Gniazdu produkty na dożywianie dzieci.

Ponieważ składki członkowskie i subdyja są nie wielkie, zarząd musi wyteżać energię dla zaobycowania funduszy i produktów spożywczych, aby nie dać dzieciom umrzeć z głodu. Wieś daje bardzo mało; w okresie sprawozdawczym zaledwie 4-ch ziemian ofiarowało dla Gniazda po 3 do 10 korcy ziemniaków i jeden z ziemian 110 funt. żyta. Ludność miasta przeznaczona ofiarami związanymi z niedawnymi działaniami wojennymi, oraz na cele plebiscytowe, mniej chętniej daje ofiary na Gniazdo.

Sprawozdanie kasowe wykazuje, że wpływy w r. 1919 wyniosły mk. 89,000 wydatki zaś mk. 79,000 w roku 1920 wpływy mk. 489 tys. wydatki zaś mk. 466,000. Na wpływy składają się subdyjum ministerjum pracy i opieki społecznej, mk. 72,000 magistratu mk. 60,000 reszta ofiary, sprzedaż znaczka, dochody z koncertów i t.p.

Po przyjęciu sprawozdania, zebrani zatwierdzili budżet na rok 1921 obliczony w sumie mk. 1,400,000

Stan finansowy „Gniazda” jest opłakany i trzeba będzie użyć wielkich wysiłków, aby instytucję tę dalej utrzymać — To też dla podtrzymania bytu Gniazda zebrani postanowili: 1) zwrócić się do polsko-amerykańskiego komitetu pomocy dzieciom o powiększenie norm żywnościowych i 2) zwrócić się do ziemiaństwa o nadsyłanie ofiar w naturze. (5)

KRONIKA

— Stara piosenka rek wizycyjna.

Wobec tego, że brak pomieszczeń uniemożliwia kom. tanich kuchni powiększenie tej

najem napotyka nieprzewidywane przeszkody magistrat postanowił zwrócić się do min. spraw wewn. o wydanie zarządzenia uprawniającego do rek wizycji lokali na potrzeby tanich kuchni.

W sprawie powyższej wydelegowano do Warszawy kierownika wydz. opieki społ. p. ławnika Macińskiego oraz kierownika K. T. K. p. inż. Ulickiego.

Polsko-ameryk. kom. pomocy dzieciom przyrzekł poparcie tej akcji za pośrednictwem inicjatywy spraw zagranicznych. 8

— Podziękowanie.

Okręgowa Ekspozytura Sekcji Opieki M. S. Wojsk. w Łodzi składa serdeczne podziękowanie Stowarzyszeniu Telefonistek w Łodzi za złożone na rzecz Zrzeszeń Inwalidzkich mk. 3,000 z zabawy urządzonej w dniu 5-go maja b. r. (5)

— Sterling recidivus.

Na wniosek wydz. Zdrow. Publi. magistrat postanowił powierzyć dr. S. Sterlingowi opracowanie planu i kosztorysu przytułku położniczego z uwzględnieniem potrzeby zorganizowania przy tym przytułku szkoły dla akuserek (5)

— Uruchomienie aparatu rentgenowskiego.

a) Ze względu na znaczne koszty, jakie pociąga za sobą badanie za pomocą promieni rentgenowskich w szpitalach prywatnych magistrat sprawił aparat rentgenowski w szpitalu na Radogoszczu. (5)

— W sprawie zwolnienia od opłat od fundusków.

a) Wydział opieki społecznej, opierając się na postanowieniu magistratu w sprawie zwolnienia od opłat fundusków kolejowych instytucji dobroczynnych, wyjaśnia, że zainteresowane instytucje dobroczynne obowiązane są na razie do uiszczenia opłaty, której zwrot następnie mogą wyjeźdźniać w magistracie za okazaniem kwitu przy odpowiednio umotywowanym wniosku.

Stosowanie tego postanowienia obowiązuje od 1 maja r. b. (6)

— Wygórowane ceny lokali na letniskach

a) Doszło do wiadomości starostwa łódzkiego, że właściciele wili w podmiejskich okolicach, działając widocznie w porozumieniu, ustanowili niezwykle wygórowane ceny lokali. I tak nprz. w Rudzie Pabjanickiej i Helenówku za odnajęcie pokoju z kuchnią na sezon letni żądają od 15 do 20 tysięcy marek; za dwa pokoje z kuchnią od 20 do 30 tysięcy marek a nawet i więcej.

Takie podbijanie cen wywołuje zrozumięte rozgoryczenie wśród osób, pragnących spędzić miesiące letnie po za obrębem miasta, tym bardziej zaś wśród osób, które wobec głodu mieszkaniowego w Łodzi zmuszone są szukać dla siebie stałego pomieszczenia w bliskości miasta

Starostwo, wchodzące w położenie zainteresowanej ludności i pragnąc położyć tamę nadmiernemu wyzyskowi ze strony właścicieli letnisk, postanowiło odpowiednio zareagować Wójci gmin otrzymali polecenie uświadomienie wszystkich właścicieli letnisk, że w razie ujawnienia i stwierdzenia faktów pobierania przez nich nadmiernie wysokich cen za odnajmowanie lokali zostaną oni na mocy części IV art. 23 U-

o zebraniu dowodów naciągnięci do odpowiedzialności sądowej. (7)

— Ze stow. patronatu nad więźniami.

W sali rady miejskiej odbyło się ogólne zebranie Stowarzyszenia patronatu nad więźniami, przy udziale 75 członków i 13 zaproszonych osób, przeważnie z pośród sądownictwa Zebranie zagał p. Bapalski poczem na przewodniczącego powołano p. dr. Mieszynskiego.

Stowarzyszenie liczy 255 członków, przeważnie z pośród sfer robotniczych.

Po sprawozdaniu delegat ministerjum pracy i opieki społecznej p. Lewandowski zakomunikował że polecono mu stworzyć w Łodzi, patronat nad więźniami. Skoro jednak taki już istnieje, zebrani uznali za właściwe zamiast zakładania drugiej instytucji rozszerzenia działalności już istniejącej przez zaproszenie obydwu teli oraz przedstawicieli palestry od współpracy.

Do zarządu wybrano 9 osób w tem z ramienia min. opieki społecznej weszli p. Lewandowski i ze strony wydziału dobroczynności publicznej — Maciński (2)

— Ustawienie krzyża.

W środę o g. 6 pp. odbędzie się przy ul. Konstantyowskiej 75 ustawienia krzyża.

Prosimy o liczny udział. Serdeczne podziękowanie składamy p. Janowi Jarudze za bezinteresowne wybiście liter. (2)

Jan Przybył, Jan Gadzinowski.

— Tydzień Czerwonego Krzyża.

Na rzecz T. C. K. w dniu 26 b. m. we czwartek, o godzinie 4 po południu w ogrodzie majstrów tkackich odbędzie się podwieczorek towarzyski. Bilety wejścia będą sprzedawane przez uproszone panie we wtorek i środę przed podwieczorkiem w cukierniach Komara i Szaniawskiego od godziny 6—9 wieczorem. Oprócz tego w Resursie rzemieślniczej przez cały dzień, we wtorek i środę a w dniu podwieczorku na miejscu w ogrodzie od godziny 2 po południu. (2)

— Ucieczka.

a) Dowództwo baonu wartowniczego w Dęblinie zawiadomiło komendę policji państwowej w Łodzi, że zbiegł z tegoż baonu podporucznik Tadeusz Pawlak, ostatnio zamieszkały w Łodzi przy ul. Kilińskiego 148. (6)

— Okradzenie w pociągu.

a) Wczoraj w wagonie kolejowym pociągu idącego z Kuluszek do Łodzi wyciągnięto z kieszeni 125,000 mk. Jakubowi Goldbergowi, zamieszkałemu we Lwowie. (6)

Teatr Polski.

Dzisiaj po zwyczajnych cenach Teatr Miejski daje arcyzabawną komedię Al. Fredry p. t. „Wielki człowiek do małych interesów” z dyr. Zelwerowiczem w roli tytułowej.

We środę „Żołnierz królowej Madagaskaru” Dobrzańskiego.

Od poniedziałku dnia 30 gościć będzie w Teatrze Miejskim zespół artystyczny teatru „Roduta” z Warszawy:

Od czwartku dnia 26 b. m. kasa teatru rozpoczyna sprzedaż biletów na pierwsze widowiska. (2)

Komunikaty.

Sprostowanie.

Co do wzmianki „przy obiadku”, umieszczonej w „Rozwoju” w dn. 21 b. m. Nr. 137.

Zawiadamiam, że paczka z pieniędzmi i papierami wartościowymi nie została w mleczar ni „Rogów” skradziona, ale tylko przypuszczalnie, że ją tam zapomniał. Jak się później okazało, paczkę zostawiłem w innym miejscu. (5)

Z poważaniem
M. Kagan.

1839

Ponieważ naznaczone w dniu 17 | 5 21 r. nadzwyczajne zebranie pp. majstrów Rzemieślniczych

ków (tj. mniejszość) naznaczono takie same zebranie w drugim terminie na dzień 24 V tj. wtorek o godz. 6-ej w ponieważ kwestja bardzo ważna o jaknajliczniejsze zebranie się pp. Magistrów prosi

1848

ZARZĄD.

Ofiary.

Na Statuę Matki Boskiej.

Stanisław i Klementyna Kuzitowicz zł. mk. 200 B. Talar zł. mk. 100 Wł. Majdzikówna mk. 500 Br. Kazmierkiewicz mk. 200 Marja Chetmińska mk. 100 ks. Feliks Wójcik z parafji Retkińskiej złożył mk. 1150 Henryk Descours par. św. Anny zł. mk. 200 Jan Westfal zł. mk. 100. (5)

Na Górny Śląsk.

2 kl. B. gm. im. M. Kopernika złożyła 1050 Pracownicy składu opałowego St. Łódź Fabr. P. K. P. mk. 1600 Brzeski L. przestał złożone pomiędzy pracownikami drużyn konduktorskich St. Łódź Kal. mk. 6.554, z okazji imienin ukochanej przełożonej p. Zofii Petkowskiej kl. 3 złożyła mk. 6555. Robotnik Łódzki złożył mk. 500. Uczennice kl. 4-ej gim. R. Sobolewskiej zł. mk. 170. Zebrane od robotników i urzędników Wydz. Gospodar. St. Łódź Kal. mk. 1360, Jaruga St. jako karę za palenie papierosów na teren fab. mk. 100. Damazy Świątkowski mk. 100. Od mieszkańców gm. Żdrowie Brus złożono ppzez Wł. Suwalskiego i Pawła

Feliniaka mk. 4600. z okazji imienin p. Zofii Golińskiej zł. P. B. i J. T. mk. 500. Zarządzący składem „Karolew” G. Wolski zł. mk. 200 Z okazji imienin St. Smolińskiej uczennice kl. 1-ej gim. Państwowego zł. mk. 253. Szkoła pow. w Zgierzku nr. 10 złożyła mk. 527 p. Gros ser złożył zamiast kwiatów na trumnę ś. p. L. Stepowskiej mk. 100.

Zamiast kwiatów na trumnę ś. p. z Szymnaśsaich Zajerkoff złożyli małżonkowie Switkowski mk. 200 L. Aurich mk. 1.500 firma Kaweck i Mikucki złożyli wygrane w karty mk. 2.150 p. Górko złożył mk. 100 J. Z. 400 W. Antoniewicz przekazane przez p. Ch. Rozner z Buska mk. 200.

Pracownicy Wydz. Zaaopatrywań Wydz. Bud. Kwater. mo. 3100 Pracownicy głównej poczty mk. 5536. Wł. Majdzikówna mk. 500 Br. Kazmierkiewicz mk. 200. Zamiast wieńca na grób ś. p. Kon. Kraffta urzędnicy i robotnicy centralnego Magazynu Wspólnej administracji Tow. ak. K. Scheiblera i L. Grohmana mk. 3000. Wygrane od uczennic kl. 5-ej pen. p. Sobolewskiej m. 70. Jakuba Jastczaka mk. 200 M. Zielidski mk. 30

W. Lisiecka, Kożuchowski i Jarzebińska zebrane z zabawy mk. 450 St. Spolńska mk. 100 Z Skrzypłńska mk. 100. Z okazji imienin Z. An drzejewskiej złożyli S. Adrzejewski, Szymanowscy Rembalscy i Małowiejsey mk. 700. Od robotników rzeźni Miejskiej mk. 780 Rejonowe biuro Kom. Dzieciom Miejskim mk. 3.600 T. G. mk. 150. W celu uczczenia rocznicy śmierci swej siostry Floren. Szulc. Julja Szymborska złożyła mk. 100 i na pomnik ks. Skurupki mk. 100 Lutomiński Jul. mk. 100 Lorencówna mk. 200 Wię

ławicz i Raczyński złożyli na ręce p. Idzikow skiego zawiadowcy St. Karolew mk. 2000 W. Chondzyńska mk. 100. Zamiast wieńca na grób ś. p. Janiny Dargiewicz zł. rodzina Koźmińskich mk. 1000 Zakościelny Jan. zł. jako karę mk. 40 Zenonostwo Lipski mk. 200 M. J. mk. 50 Singerman 50 Białogorski 50 Muller mk. 120 wszyscy trzej złożyli jako dobrowolną ofiarę za nie stosowanie się w parku ks. Józefa razem 220 mk. Otrzymane od p. Lutoborskiego rewizora Ruchu St. Łódź Kal. mk. 85 Władysławostwo Sliwerscy zł. mk. 800 i na Statuę mk. 300. 8

Srodek na zniżkę cen.

Włocianin baskijski, Nagalone szedł na targ do Espelette (w Pirenejach) i prowa dził za sobą krowę na sprzedaż. Pomimo 74 lat wieku, szedł krokiem żwawym, gdyż krowa była piękna, i kum zapowiedział mu, że najmniej 2,000 franków powinien za nią dostać.

Lecz od pewnego czasu wiatr zniżkowy dał bez przerwy na targach okolic baskijskich Kupcy ofiarowali chłopu ceny śmiesznie niskie. Przez cały dzień stary trzymał się mocno, zarzekając się, że krowy taniej niż za 2000 franków nie sprzeda. Lecz wieczór nad szedł i ojciec Nagalone zrozumiał, że musi ustąpić i ustąpił. Zrozpaczony, z wściekłością w sercu, sprzedał krowę za 1100 franków.

Potem, nie przemówiwszy do nikogo ani słowa, nie wypiwszy tradycyjnej kropelki wyjechał.

Nazajutrz przechodnie spostrzegli w pobliżu na gałęzi trupa. Był to stary Nagalone, który powiesił się z rozpaczy.

Stal narzędziowa i konstrukcyjna wszelkie narzędzia stalowe maszyny i aparaty do metali

Poleca
ze swych składów
po cenach konkurencyjnych

BE—TE—HA

Sp. z ogr. odp.
Filja w Łodzi, ul. Krótka 5.

1850

Dyrekcja 8-o kl. Wyzszej Szkoły Realnej

z Wydziałem Handlowym

ZGROMADZENIA KUPCÓW m. ŁODZI

podaje do wiadomości, że zapisy do klas podstępnej i wstępnej przyjmuje kancelaria szkoły codziennie od 10—3. Egzamin dla nowostępujących uczniów odbędą się dnia 6 i 7 czerwca o godz. 4-ej po południu. Wpis do klas powyższych, obniżony do połowy. 1808

Buchalter fabryczny

z dłuższą praktyką biurową, chciałby obecne swoje stanowisko zamienić. Oferty pod „L. W.” (1776)

Dr. SZUMACHER

choroby skórne i weneryczne.

Godz. przyj. 5—7, w niedzielę święta od 11—1 po poł. BENEDEKTA № 1. 1199

KUPUJĘ

brylanty złoto, srebro perły, diamenty, stare zęby, garderobę płacę ceny najwyższe.

Konstantynowska 7, prawa oficyna, I piętro, Z. Mili ch 1614

Kupię

skład bławatów, porcelany, delikatesów, restaurację lub kawiarnię, w cenie do 2 milionów.

Zgłoszenia proszę nadesłać:

St. Walczyński,
Główna, pod Roznaniem. 1884

Daje lakierowy połysk
Deszcz nie zmywa
Skóra staje się miękka
Chroni od wilgoci i pękania.

WARSZAWA
Grzybowska № 40.

1589

Chłopiec

do sprzątania biura, umięjący czytać i pisać, chrześcijania, potrzebny do Warszawy. Ziem. T-wa Mleczarskiego, Kościuszki 29. 1843

Lekarz Dentysta

S. Rosenblatt

Andrzeja 9.

po powrocie przyjmuje osobiście codziennie między 9-1 i 4-7 w niedziele i święta do 1-ej 1799

Intendentura O. G. Łódź ogłasza niniejszym konkurs na wypiek chleba dla oddziałów stacjonujących w Łodzi. Właściciele piekarni reflektujący na to złożą do dnia 28 maja r. b. oferty z podaniem warunków w Intendenturze O. G. Ł. Komisja Zakupów, ul. Cegielska 18. 1847

Popierajcie przemysł polski!!

GRAND-KINO

Dziś Premiera.

Początek o godz. 5 pp. w sobotę niedzielę i święta o g. 3.30 ostatniego seansu o g. 9.15

1849

Coeantin Fudezem

farsa ze znakomitym francuskim komikiem

Levesque

Niewolnica Fidjasza

Dramat klasyczny w 5 częściach wytwórni paryskiej „GAUMONT”

KINO SALA KONCERTOWA KINO

Dziś i dni następnych
II serja obrazu

CUD NAD WISŁĄ

Oddzielne sceny: Bolszewicy pod Warszawą. Walki pod Warszawą. Najwybitniejsze momenty walk pod Radzyminem. Bóha. terska śmierć ks. SKORUPKI. Skrytobójcza praca niewidzialnych rąk wroga. General Zeligowski. Przed bitwą Radzywińską.
Radzymin i Zegrze! Gen RZĄDKOŃSKI, dowódca dyw. Litewsko-Białoruskiej. Pułk, Małachowski, dowódca X dyw piech. na czele swych wojsk.
Cześć bohaterom! Naczelný wódz i Naczelnik Państwa po zwycięstwie otrzymuje na placu św. Zygmunta Buławę Marszałkowską.
Cześć poległym! Sarkofag na cześć poległych bohaterów w Alejach Jerozolimskich.

1848

Początek przedstawień w święta, soboty i niedz. o g. 2 pp., a w dni powszednie o g. 4 pp.

1837

Kilkanaście posad nauczycielskich z poborami X kategorii plac wolnych od 1 sierpnia w powiecie Koniańskim. Wykształcenie wymagane najmniej 6 klas szkoły średniej. Kandydaci mnszą być już 15 lipca w Koninie, gdzie odbędą praktyczny kurs metddyczny. Tylko niezwłoczne podania mogą być uwzględnione.

Do podań załączyć: metrykę urodzenia, świadectwa szkolne, świadecwo zdrowia, moralności, identyczności (z fotografią) życiorys i dowód uwidoczniający stosunek do wojska (panowie)

Inspektor szkolny
w Koninie.—

DYREKCJA

8-o kl: Gimnazjum Filologicznego
A. Zimowskiego w Łodzi

ul TARGOWA 63

podaje do wiadomości Sz: Rodziców że egzaminy wstępne rozpoczną się 30 maja o godzinie 4-ej po południu
Podania przyjmuje kancelarja Szkoły codziennie od 9 do 2-ej

1788

CIECHOCINEK pensjonat „JANINA”

poleca pokoje z całodziennem utrzymaniem. Kuchnia zdrowa obfita. Na 1 sezon są jeszcze wolne pokoje.

1805

RADZĘ CI kupować towary p. f. „Najtańsze Źródło”
Dzielnia 34.

Etaminy, batysty, kretony, zefiry musliny, ryps, a także inne towary.

UWAGA: Batysty od mk. 195.
Ceny niższe!

Zagubione dokumenty:

Antoniewiczowi Józefowi Zgier A ska 31 | 33 skradziono paszport niemiecki wyd. w Łodzi oraz kartę powołania

A-4153-1

Solarski Franciszek Nowo-Si ska 31 | 33 zagubił kartę bezterminowego urlopu wyd. w Łodzi

A-4159-2

Staskowska Leokadja zagubiła paszport niemiecki wydany w Tomaszowie

w-4117-1

Mazur Józef zagubił dowód Osobisty wyd w Brusie

w-4150-1

Wojtczak Jan zagubił kartę urlopową wydaną w Łasku

10-4129-1

Blajbrude Senazde zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi

a-4149-1

Zgubiono papiary wojskowe i paszport niemiecki na imię Władysława Szkobla zamieszkałego przy ul. Zakątnej 64.

piegi i pryszcze usuwa radym kalnie (1590)

Krem

EROS

POLSKI DOM HANDLOWO-AGENTUROWY

SP. z OGR. ODP.

w ŁODZI CENTRALA ul. Nawrot 23
1-szy ODDZIAŁ MIEJSKI, Piotrkowska 144

Tranzakcje wszelkiego rodzaju na własny jak i. klientów rachunek

SPECJALNOSC — HURTOWO I DETALICZNIE.

Materiały wełniane i półwełniane, damsie męskie, wyroby bawełniane, poscielowe, trykotaż, (skarpetki, pończochy, rekawiczki, koszulki i t. p.) chustki tartan, ręczniki i wszelkie inne wyroby wchodzące w zakres branży bawełniano - wełniano - mianej. (1840)

Do sprzedania

2 Cegielnie, w tem 45 morhów z 3 morg. ziemi parkiem, 4-ma stawa zarybionymi, 5 morgi ogrodu owocowego, willa pięknie zabudowana z centralnem ogrzewaniem, elektrycznym oświetleniem, składająca się z 8-mia pokojów i kuchni 3 domy mieszkalne dla robotników zabudowania gospodarcze stajnie stodoła i t. p. wiorsta od Łodzi wiad. u K. Michalaka Andrzeja 44, w sklepie tytanowym, 1834

PROGIMNAZJUM MĘZKIE

E. Krygiera w Łodzi

ul. ZAWADZKA 9

Egzaminy dla nowowstępujących do kl. wstępnej, I, II, III i IV rozpoczyna się 8 czerwca r. b. o godz. 9-ej rano. Podania przyjmują kancelarja szkoły codziennie od 9-ej do 2-ej 1793

Uwaga!

PENSJONAT L. WOJCICKIEJ w PODEBNIEM u MUSZYNSKIEGO pod TUSZYNYM

położony w lesie, w punkcie najzdrowszym i jako takim wskazanym przez lekarzy.

OTWARCIE NASTAPI DNIA 20 MAJA r. b

Pensjonarzy przyjmuje się na dni, tygodnie i sezony. Kuchnia wykwintna. Ceny przystępne. W maju i czerwcu ceny niższe.

Przyjmuje młodzież. Pomoc w naukach w zakresie 7-miu klas. Rozrywki na miejscu. Wycieczki będą mile widziane i sumien. obsłużone

Blizszych informacji udzieli mleczarnia Łęczycka Al. Kosciuszki 43-róg Andrzeja: 1702

Drobne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

A.A.A. Kupuję futra, zakłady karakulowe, fokowe, garderobe, bieliznę, dywany, meble, maszyny do szycia, płace najlepiej. Wólczajska 43, Chrzanowicz. 3572-00

AA-A MEBLE sprzedaje Sienkiewicza 69 m. 26 of. II wejście II piętro. 00

A-A-A Damskie i męskie towary na ubranie, kostjmy, suknie i płaszcze, również etamina, batysty, musfy, szefiry podszełki, bielizna, nie pościelowe towary. Najtaniej są do nabycia. Kilińskiego 40 m 10 II p front n. wtp 10-3

AA! Kupuję meble dywany garderobe bieliznę płace najlepiej Łaznik Benedykta 28 m. 13 parter 11-3906-16

MAGIEL do sprzedania Kilińskiego 151 m. 3 n w c A-4135-2

Sklep sprzedam może być z 3 pokojowem mieszkaniem od Lipca lub wcześniej ul. Wysoka ofierty w Rozwoju dla „Marka” n w A-4154-1

Dom 3 piętrowy z wszelkimi wygodami zaraz do sprzedania wiadomość ul. Targowa 27, oficya II pięt. m 47 s n w 11-4120-1

Duży wybór domów willi majątków ziemskich interesów handlowych i t. p. ma do sprzedania Biuro Handlowe Taszycki Łódź Piotrkowska 90 Bydgoszcz Dworcowa 13 A-4151-4

Dom 3 piętrowy w dobrym stanie do sprzedania na dogodnych warunkach byle zaraz Katna 34 sklep spożywczy A-4145-1

Domy do sprzedania, Aleje 1-o Maja 16 Woźniak. 4-2426-0

Sprzedam dom nowowbudowany w Widawie bliższe wiadomości u Śląskiego Łódź Pomorska 68 A-4140-1

Sprzedam 7 morgi ziemi z zasiewami inwentarz żywy i narzwy wiadomość Konstancy Nowoska № 86 w Jadalni A-4145-1

Kupuję dywany wszelkich rozmiarów i gatunków Piotrkowska 117 tkalnia sztuczna A-4144-5

Młyn motorowy pod Piotrkowem w Kamocinie jest do wydzierżawienia motor 4 konie ropowy transmisyje różnych rozmiarów i szajby sprzedam Jarzębecki A-4161-2

Meble, sprzedaje salon fortepian używane mahoniowe sypialnie modne oraz pojedyncze meble lakierowane sypialnia stoły garnitur debowe kanapy kozetki oraz meble klubowe Dzieła 5 Derejski 11-4069-9

Mleczarnia jest do sprzedania w dobrym punkcie wiadomość Andrzeja 24 m. 1. 11-4097-1

Poszukuje do kupna desek stałych lub kupię szope do rozbiórki zgłoszenia w Rozwoju sub „Deski” w c A-4204-2

Sprzedam wagę dużą używaną Gubernatorska 31 m. 1 -2

Do sprzedania meble używane z dwóch pokoi sypialny i stół łowy wiadomość u stróża Główna 46 A-4205-3

2 rowery (wolne koła) sprzedam okazjnie Wólczajska 79 m. 2 A-4199-3

Do sprzedania okazjnie wiadomość Kilińskiego 139 restauracja A-4181-3

Szewskie kopyta prawidła paszta warszawska Glińskiego Bon-Ton Sienkiewicza 25 w s n A-4179-3

Otomane łóżka materace lustro maszynę krzesła stażerkę parawanik sprzedam Przejazd 24 - 1 A-4175-3

Magiela do sprzedania zaraz ul. Milaza № 19 A-4201-1

Kupię wózek ręczny wiadomość w administracji Rozwoju A-5

Sklepowe urządzenie mało używane za przystępną cenę do sprzedania wiadomość ulica Kilińskiego 144 m. 35 w e s A-4190-3

Kupię psa szczeniaka rasy wilczej zgłoszenia Rozwój pod „Wilk” A-4184-3

Sklepek kolonijny przy ul. Kilińskiego 10 jest zaraz do odstąpienia A-4194-1

Dom dobrze kupi lub prędko do sprzedaż ten kto się zgłosi do Dybowskiego Dremnowska № 33 A-4183-2

Maszynę męską i damską do szycia sprzedam tania Dremnowska 33 m. 18 A-4182-2

Różne:

A.A.A. Ważne dla pań! Praco wlnasukien i kostjumów Robotę wykonują się starannie podług najnowszych żurnali Przyjmuje się suknie i kostjmy do krajania i pasowania. Ceny niskie Sprzedaż fasonów papierowych Łódź Piotrkowska 154-18 9-4194-1

A. Potrzebny zdolny stolarz na meblowa robotę. Zgłaszać się Piotrkowska 69 i p. skład mebli. 9-4152-1

Krawiec Polski nagrodzony Dyplomem Kroju Akademii Dreźniekiej przyjmuje obstalunki ubiorów męskich i damskich okryć. Zamówienia wykonują się ścisłe w oznaczonym terminie. Potrzebny zdolny czeladnik Zielona 10 A. Gramens. 9-1

Potrzebna sympatyczna sprzedawczyni władająca niemieckim jęz. do magazynu galanterijnego F. Piątkowskiego Piotrkowska 89 9-4147-2

A kuszerka Marja Kubicka przy małej Piotrkowska 199 co 2 dz. 8-3591-5

Poszukuje natychmiast do kupna majątku ziemskiego obszaru 15-25 włók z piękną rezydencją wszystkimi zabudowaniami gospodarczymi kompletnym inwentarzem żywym i martwym Biuro „Fortuna” w Łodzi Wólczajska 165 s n w 11-4113-1

Poszukiwany jest do 10cio letniego chłopca wychowawca nauczyciel. Może być starszy je gomość Blizsze wiadomości Przejazd 41 m 7 co 2 dz. 6-4067-1

Zamienię dom w dobrym stanie z 18 pokojach, ogródkiem i altana na starą rudere nadającą się do remontu. Al. 1-go Maja 16 Woźniak. s n w. 117

Kobas Franciszek zagubił paszport niemiecki wydany w Brzezinach oraz kartę powołania wydaną w Łodzi A-4164-2

Meissner Alma Paulina zagubiła pasz. wyd. niem. Przejazd, Policji wyd w Łodzi 9-4183-3

Zagubiono kartę powołania wyd. w Łodzi na imię Stefana Gószczyckiego 9-4195-1

Zaginął pasz. niem. wyd. w Włocławku i karta węglowa przez magistrat Łódzki na imię Józefa Biwana 9-4202-3

Piotrowska Anna Wólczajska 67 zagubiła tymcz. dowód osobisty wyd. w Łodzi 9-4189-3

Lejman Robert Nawrot 93 zagubił pasz. niem. wyd. w Łodzi 9-4192-3

Janowski Aleksander zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi i dowód osobisty wydany przez władze kolejowe w Kozłuskach 4208-3

Skradzono mi na stacji Kaliskiej w Łodzi o koło 6,000 marek legitymację policyjną wydaną w Mińsku przepustkę z Baranowicz dwa pozwolenia na broń wydane w Poznaniu i Bydgoszczu świadectwo rymskie Wincenty Scibło ul. Napiórkowskiego № 19 m. 32 A-4175-3

Pietrzakówna Agnieszka uczennica kl. I specjalnej B. Państwowej Szkoły Handlowej zagubiła matrykulę A-4108-1

Kopelman Luba Pańska 17 zagubiła paszport niem. wydany w Łodzi A-5

Zagubiono wykazy osobiste na imię Stanisława i Stanisława Zielał wydane w Katowiu i kartę powołania wydaną w Inowrocławiu A-4176-3

Bieńkowska Aniela Sienkiewicza 57 zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi 10-4070-1

Lener Ryszard zagubił paszport niemiecki wydany w Rawie A-4158-1

Zagubiona została koncesja wydana ze starostwa Łaskiego na imię Franciszka Gazickiego na prawo handlu rzeźniczego A-4169-1

Zagubiono w dniu 16 V w drodze z Rudy do Łodzi portfel z dokumentami. Łaska wyznalca zechce odesłać do komendy Policji za adresem magistrat Kasa Główna St. Pawlak 10-3918-3

Białas Władysław Andrzeja 49 zagubił dokumenty wojskowe i rzemieślnicze ślusarskie świadectwa A-4155-2

Simche-Binem Lichtensztejn zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi Kamienna 15 A-4151-2

Rogulska Wiktoria Rzgowska 37 zagubiła paszport tymczasowy wyd. w Warszawie przez II-gi komisariat A-1

CORSO

Zielona 2.

Godzina śmierci

amerykański dramat w 6 cz. z życia

Cow-boyów

1851

Potrzebna zaraz starsza panna i uczennice do sztucznych kwiatów Piotrkowska 174 m 16 co 2 dz. 9-4165-2

Egzaminowany maszynista z długolet. praktyką, obznajomiony z ślusarstwem kowalskim rurowymi robotami oraz montażem i ustawianiem maszyn poszukuje pracy Stare Rokicie Obywatelska 8 m 4 Szajkowski 9-4180-3

Chłopiec tylko uczeiw z dobrej rodziny otrzyma zajęcie w składzie wia Piotrkowska 127 9-4177-1

Letnisko w lasku zaraz przy stacji Andrzeja pokój z kuchnią do wynajęcia. Wiad. ul. Przejazd 14 II p. front. 9-4203-1

Inteligentna panienska pragnie przyjąć posadę sprzedawczyni, kasjerki lub w biurze. Łask oferty w adm. Rozwoju pod lit. B l. 9-4187-2

Pies młody wilczek szary zginiął w sobotę 21 b. m. Uprasza o odprowadzenie za zwrot kosztów. Wólczajska 95 Traczykowski 9-4191-2

Potrzebna służąca do wszystkiego Nowo-Cegielniana 40 2 p. m 9-4186-2

Potrzebna uczennica do szycia ul. Łagiewnicka 35 2 p. front 9-4137-2

Folwark Jostunka 5 włók jest do wzięcia w dzierżawę zaraz na zastaw 2-3 włók bez inwentarza żywego gm. Dolików ziemi Łęczyckiej. Wiad. na miejscu. 9-4197-1

Chłopczyk 6-0 letni do wzięcia na własność sierotka st. Kalska dom kolejowy 9 u magazyniera Mojehrzaka. 9-4196-3

Mężczyzna samotny poszukuje pokoja umeblowanego w śródmieściu Cena przystępna Oferty przyjmie Rozwój sub. „Inteligent” 9-4158-2

NICIARKI (zwirnerki) wykwalifikowane potrzebne Pusta 21 9-4071-2

Ważne dla pań krawcowych! Przyjmuje obstalunki modnych gustownych haftów ręcznych Wanda Bossówna Nawroś od 4-7 po poł. 9-4051-2

Kucharka zdolna potrzebna zaraz do pensjonatu na wieś Zgłaszać się Orla 23 m 22 prawnia oficya i piętro. 9-4116-3

Potrzebna koszularka Kilińskiego 49 pralnia 9-4059-3

Zagubione dokumenty

Zaginął paszport polski Marjan Łny Kargulewicz nr. pasz. 39 K l. wydany Łodzi A-4142-2